

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2021 m. birželio 4 d.
(OR. en)

Tarpinstitucinė byla:
2018/0228 (COD)

6115/21
ADD 1

TRANS 72
FIN 107
CADREFIN 61
POLGEN 22
REGIO 18
ENER 39
TELECOM 59
COMPET 98
MI 85
ECO 24
CODEC 186

TARYBOS MOTYVŲ PAREIŠKIMO PROJEKTAS

Dalykas:	Per pirmąjį svarstymą priimta Tarybos pozicija siekiant priimti EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTĄ, kuriuo nustatoma Europos infrastruktūros tinklų priemonė ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1316/2013 ir (ES) Nr. 283/2014 – Tarybos motyvų pareiškimo projektas
----------	--

I. IVADAS

1. 2018 m. birželio 6 d. Komisija priėmė pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma Europos infrastruktūros tinklų priemonė (EITP) ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1316/2013 ir (ES) Nr. 283/2014, kaip vieną iš pasiūlymų, susijusių su daugiamete finansine programa (DFP). Šiuo pasiūlymu siekiama nustatyti EITP programos teisinį pagrindą laikotarpiui po 2020 m.
2. Europos Parlamente kaip vadovaujantys jungtiniai komitetai buvo pasirinkti Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komitetas (ITRE) ir Transporto ir turizmo komitetas (TRAN). Dėl pranešimo abu komitetai bendrai balsavo 2018 m. lapkričio mėn. ir jis buvo patvirtintas 2018 m. gruodžio mėn. plenariniame posėdyje. Naujos kadencijos laikotarpiu bendrapranešėjais dėl pasiūlymo buvo paskirtas Dominique'as RIQUET'AS („Renew“, FR), Marianas-Jeana MARINESCU (PPE, RO) ir Henna VIRKKUNEN (PPE, FI).
3. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas nuomonę priėmė 2018 m. rugsėjo 19 d.
4. Europos regionų komitetas nuomonę priėmė 2018 m. spalio 10 d.
5. Taryboje, atsižvelgiant į „Pirmininkaujančios valstybės narės draugų“ grupėje vykusią diskusijų techniniu lygmeniu rezultatus, 2018 m. gruodžio 3 d. posėdyje TTE taryba susitarė dėl dalinio bendro požiūrio dėl šio pasiūlymo. Vėliau vyko trilogos derybos su Europos Parlamentu. Dėl dalinio bendro požiūrio tekste laužtiniuose skliaustuose pateiktų elementų tame etape nebuvo deramasi, nes tam, kad Taryba galėtų nustatyti savo poziciją dėl šių dalių, pirmiausia reikėjo didesnės pažangos horizontaliuoju lygmeniu, įskaitant Europos Vadovų Tarybos politines gaires dėl 2021–2027 m. daugiametės finansinės programos (DFP).

6. 2019 m. kovo 13 d. Nuolatinių atstovų komitetas susipažino su pažangos ataskaita¹ ir patvirtino bendrą sutarimą, atspindintį 2019 m. kovo 7 d. trilogu metu pasiektą derybų su Europos Parlamentu padėtį. 2019 m. balandžio 17 d. plenariniame posėdyje Europos Parlamentas taip pat patvirtino šį bendrą sutarimą priimdamas poziciją per pirmąją svarstymą.
7. Po 2020 m. liepos 17–21 d. susitikimo Europos Vadovų Taryba paskelbė politines gaires dėl visų su DFP susijusių dokumentų (plg. dok. 00010/20). Todėl, siekiant tęsti derybas su Europos Parlamentu, „Pirmininkaujančios valstybės narės draugų“ grupė parengė peržiūrėtus įgaliojimus²; Nuolatinių atstovų komitetas juos patvirtino 2020 m. rugsėjo 23 d.
8. Vėliau, 2020 m. spalio 26 d., 2020 m. gruodžio 11 d. ir 2021 m. sausio 22 d., įvyko trys neformalūs trilogai.
9. 2021 m. kovo 11 d. surengto galutinio trilogu metu buvo pasiektas bendras preliminarus Tarybos ir Europos Parlamento susitarimas, vadovaujantis įgaliojimais, kuriuos Nuolatinių atstovų komitetas atnaujino 2021 m. kovo 10 d. 2021 m. kovo 24 d. Nuolatinių atstovų komitetas patvirtino galutinį kompromisinį tekstą, dėl kurio susitarta trilogu metu.
10. 2021 m. balandžio 15 d. bendrame Europos Parlamento TRAN ir ITRE komitetų posėdyje buvo patvirtintas tas pats preliminarus kompromisinis tekstas. Vėliau TRAN ir ITRE komitetų pirmininkai 2021 m. balandžio 23 d. bendru laišku informavo Nuolatinių atstovų komiteto pirmininką, kad jei Taryba priims savo poziciją per pirmąją svarstymą remdamasi sutartu bendru preliminariniu susitarimu, plenariniame posėdyje jie rekomenduos per antrąją svarstymą Parlamente pritarti Tarybos pozicijai be pakeitimų, tekstą patikrinus teisininkams lingvistams.

¹ Dok. ST 7207/19, 7207/19 ADD 1 ir 7207/19 COR 1.

² Dok. ST 11137/20.

II. TIKSLAS

11. Bendras šio reglamento tikslas – nustatyti EITP programos teisinį pagrindą laikotarpiui po 2020 m. Bendrasis EITP tikslas – kurti, plėtoti, modernizuoti ir baigti kurti transeuropinius tinklus transporto, energetikos ir skaitmeninėje srityse ir sudaryti palankesnes sąlygas tarpvalstybiniam bendradarbiavimui atsinaujinančiosios energijos srityje, atsižvelgiant į ilgalaikius priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo įsipareigojimus, stiprinant Europos konkurencingumą, pažangų, tvarų ir integracinį augimą, teritorinę, socialinę ir ekonominę sanglaudą, prieigą prie vidaus rinkos ir jos integraciją ir sutelkiant dėmesį į transporto, energetikos ir skaitmeninio sektorių sinergiją.

III. PER PIRMAJĄ SVARSTYMĄ PRIIMTOS TARYBOS POZICIJOS ANALIZĖ

Procedūrinis kontekstas

12. Remdamiesi Komisijos pasiūlymu, Parlamentas ir Taryba vedė derybas, kad remiantis per pirmąjį svarstymą priimta Tarybos poziciją būtų pasiektas išankstinis susitarimas per antrąjį svarstymą. Tarybos pozicijos projekto tekstas visiškai atspindi abiejų teisėkūros institucijų pasiektą kompromisą.

Pagrindinių klausimų santrauka

13. Per pirmąjį svarstymą priimtoje Tarybos pozicijoje pateikiami šie pagrindiniai elementai, dėl kurių susitarė abi teisėkūros institucijos.

Horizontaliosios ir su transportu susijusios nuostatos

14. Dvejopas civilinis ir karinis infrastruktūros naudojimas. Siekiant sudaryti sąlygas dvejopam civiliniam ir gynybiniam TEN-T pagrindinio arba visuotinio tinklo infrastruktūros naudojimui, per pirmąjį svarstymą priimtoje Tarybos pozicijoje apibrėžti papildomi specifiniai tinkamumo reikalavimai, kurie bus taikomi veiksams, susijusiems su tinklo pritaikymu dvejopam civiliniam ir gynybiniam naudojimui.

15. Reikalavimus atitinkantys veiksmai. Abi teisėkūros institucijos susitarė išplėsti finansavimo reikalavimus atitinkančius veiksmus, kad jie apimtų tam tikrus projektų, apimsiančius, *inter alia*, priedo III dalyje išvardytas tarpvalstybines jungtis ir trūkstamas jungtis, jūrų ir vidaus vandenų uostus visuotiniame tinkle, taip pat užjūrio šalis ir teritorijas, siekiant pagerinti periferinių ir izoliuotų teritorijų sujungiamumą.
16. Bendro finansavimo normos (transportas ir energetika). Abi teisėkūros institucijos susitarė išlaikyti skirtingų rūšių veiksmams taikytinų bendro finansavimo normų diferencijavimo principą, kad pagal EITP daugiausia dėmesio būtų skiriama svarbiausiems veiksmams, ypač tarpvalstybiniams projektams. Didžiausios bendro finansavimo normos buvo padidintos remiant tam tikrus veiksmus, kuriais siekiama visų pirma kurti integruotas valdymo struktūras, pavyzdžiui, bendrąsias įmones, ir sinergiją. Šie veiksmai, *inter alia*, yra susiję su jūrų, vidaus vandenų ir geležinkelių sąveikumu, o pagal EITP ir toliau daugiausia dėmesio bus skiriama tarpvalstybinėms priemonėms. Be to, speciali EITP suma bus panaudota trūkstamoms pagrindinėms tarpvalstybinėms geležinkelio jungtims tarp sanglaudos šalių užbaigti, kad būtų remiamas bendrosios rinkos veikimas, ir šiai sumai bus taikomos perkėlimo iš Sanglaudos fondo į EITP bendro finansavimo taisyklės.
17. EITP biudžetas. Per pirmąjį svarstymą priimta Tarybos pozicija atspindi biudžeto sumas, dėl kurių valstybių ir vyriausybių vadovai susitarė 2020 m. liepos 17–21 d. susitikime. Be to, nuostatos dėl sumų, perkeliamų iš Sanglaudos fondo, taip pat buvo suderintos su atitinkamomis Bendrųjų nuostatų reglamento nuostatomis.
18. Abipusiškumo nuostata. Abi teisėkūros institucijos susitarė įtraukti nuostatą, kuria būtų užtikrintas Sąjungoje įsisteigusių teisės subjektų abipusis dalyvavimas lygiavertėse EITP programoje dalyvaujančių trečiųjų valstybių programose.

19. Keletas kitų nuostatų buvo pakeista laikantis Tarybos horizontaliojo požiūrio į visus DFP dokumentus. Tai visų pirma susiję su Programos nustatymu 2021–2027 m. laikotarpiui 1 straipsnyje ir nuostatomis dėl kaupiamojo ir alternatyviojo finansavimo. Be to, siekiant užtikrinti paramos teikimo atitinkamose politikos srityse tęstinumą ir sudaryti sąlygas įgyvendinimui nuo 2021–2027 m. daugiametės finansinės programos pradžios, buvo įtraukta nuostata dėl taikymo atgaline data nuo 2021 m. sausio 1 d.

Energetikos srities nuostatos

20. Tarpvalstybiniai atsinaujinančiosios energijos srities projektai. Siekdama tam tikrą procentinę finansavimo dalį skirti klimato srities tikslams, Taryba padidino sumą, kuri gali būti skirta tarpvalstybiniams atsinaujinančiosios energijos srities projektams, ir numatė galimybę likusią tokių skirtų lėšų dalį perkelti į atsinaujinančiųjų išteklių energijos finansavimo mechanizmą, jei faktinis tarpvalstybinių atsinaujinančiosios energijos srities projektų įsitvirtinimas rinkoje vyksta per lėtai.
21. Skyrimo kriterijai ir darbo programos. Taryba taip pat reikalavo, kad nustatant skyrimo kriterijus būtų laikomasi principo „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“, ir paragino darbo programose ypač daug dėmesio skirti veiksams, kuriais siekiama užtikrinti tolesnę energijos vidaus rinkos integraciją, nutraukti energetinę izoliaciją ir pašalinti elektros energijos sistemų sujungimo kliūtis.

Skaitmeninės srities nuostatos

22. Veiksmų sinergija. Per pirmąjį svarstymą priimta Tarybos pozicija siekiama kuo labiau padidinti pagal Programą remiamų veiksmų sinergiją, kiek tai susiję su socialinę ir ekonominę pažangą skatinančiais subjektais tam tikroje vietovėje ir skaitmeninės infrastruktūros diegimui būtino finansavimo lygiu. Remiant socialinę ir ekonominę pažangą skatinančių subjektų pažangiausią ryšį, ja taip pat siekiama užtikrinti ir visapusišką aprėptį aplink juos, įskaitant namų ūkius, nes spragas jau prijungtose vietovėse vėliau panaikinti būtų neekonomiška.

23. Skaitmeninė infrastruktūra. Siekiant užtikrinti, kad pagal EITP ir toliau daugiausia dėmesio būtų skiriama infrastruktūros finansavimui, atskiros skaitmeninės paslaugos ir taikomosios programos, pavyzdžiui, paskirstytojo registro technologijos arba dirbtinis intelektas, ir toliau nebus įtrauktos į Programos taikymo sritį, nes jas galima įgyvendinti naudojant kitas finansavimo priemones, pavyzdžiui, Skaitmeninės Europos programą.
24. Teritorinė sanglauda. Siekiant padidinti Sąjungos teritorinę sanglaudą, per pirmąjį svarstymą priimtoje Tarybos pozicijoje akcentuojama, kad reikia kurti pagrindinę infrastruktūrą, jungiančią atokiausius regionus, salas, užjūrio šalis ir teritorijas per valstybių narių teritorinius vandenius ir išskirtines ekonomines zonas, o jei tokia infrastruktūra jau sukurta, užtikrinti jos rezervą.
- Šiuo atžvilgiu Tarybos pozicija taip pat siekia užtikrinti, kad tinkamos terabitinės spartos jungtys būtų papildytos Europos našiosios kompiuterijos ištekliais.
25. Reikalavimus atitinkantys subjektai. Reikalavimus atitinkančių subjektų sąrašas išplėstas įtraukiant ir bendrąsias įmones bei teisės subjektus, įsisteigusius EITP asocijuotosiose užjūrio šalyse ir teritorijose. Be to, įtraukta nuostata, kuria užtikrinama, kad trečiosiose valstybėse, kurios yra asocijuotosios Programos valstybės, įsisteigę teisės subjektai ir teisės subjektai, įsisteigę Sąjungoje, bet tiesiogiai arba netiesiogiai kontroliuojami trečiųjų valstybių ir (arba) trečiųjų valstybių piliečių, ir (arba) trečiosiose valstybėse įsisteigusių subjektų, dėl tinkamai pagrįstų saugumo priežasčių negali dalyvauti visuose arba kai kuriuose vykdomuose veiksmuose.

IV. IŠVADA

26. Tarybos pozicijoje pabrėžiamas pagrindinis Komisijos pasiūlymo tikslas ir visapusiškai atspindimas kompromisas, pasiektas Tarybos ir Europos Parlamento neformaliose derybose, padedant Komisijai.

27. Todėl Taryba mano, kad jos per pirmąjį svarstymą priimtoje pozicijoje subalansuotai atspindimi derybų rezultatai ir kad priėmus šį reglamentą jam ir toliau teks itin svarbus vaidmuo kuriant, plėtojant, modernizuojant ir baigiant kurti transeuropinius tinklus transporto, energetikos ir skaitmeninėje srityse.
-